4e Jaargang No. 43 Zaterdag 22 Juli 1911

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Ringkade 41 Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Laings Nekstraat 33III Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: De transportstakingen, de sociaaldemokratie en de arbeiderspartij. — Ziekteverzekering. — De propaganda der dingen. — De Gemeenteraadsverkiezingen in Rotterdam. — Ekonomische Kroniek: Absolute verarming. — Onze overwinning. — De ondergang van het clericalisme. — Kleine Berichten. — Van het Partijbestuur. — Van de Afdeelingen. — Verantwoording. — Korrespondentie. — Advertentiën.

ATTENTIE S.V.P.

Vanaf heden is tot nader aankondiging het adres van het Partij-Sekretariaat

Pretoriusplein 3III.

Oòk het adres van de Administratie der Tribune is voorloopig

Pretoriusplein 3III.

N.B. De naam van den Sekretaris (Administrateur) s.v.p. NIET op het adres vermelden, wijl dit tot vertraging aanleiding zou geven.

Dus voorloopig enkel:

Aan het Secretariaat van de S. D. P.
of: Aan de Administratie van de Tribune
Pretoriusplein 3III, Amsterdam.

Steunt de stakende zeelieden en bootwerkers te Amsterdam. Vraagt lijsten aan uw penningmeester of zendt het geld direkt aan het Partij-Sekretariaat
Pretoriusplein 3III, Amsterdam.

De transportstakingen, de sociaaldemokratie en de arbeiderspartij.

De stakingen van de transportarbeiders in Holland stellen opnieuw het probleem van de taktiek der arbeidersbeweging aan de orde. Gedurende den strijd en na den strijd in 1903 is het vraagstuk van de taktiek ook aan de orde geweest. Thans staat deze kwestie weer in vollen omvang in het middenpunt van onze aandacht. Nimmer wordt de strijdmethode van het reformisme in vakbeweging en politieken strijd feller belicht dan in perioden van scherpen klassenstrijd.

De tekortkomingen van de reformistische taktiek zijn dan duidelijker waarneembaar ook voor minder geschoolde socialistische vakvereenigingsmannen dan in wat men noemt normale tijden. De houding bedoelen we van de parlementaire arbeiderspartij van Troelstra, gedicteerd door de hyperreformisten Oudegeest, Verdorst en consorten, aangenomen gedurende de stakingen van Zeelieden en Bootwerkers van het moment. Ofschoon iedereen die met kennis van zaken kan oordeelen tot de slotsom moet komen dat b.v. de Bootwerkers in Amsterdam er beter voorstaan dan in 1903 en dat de zeelieden prachtig stand houden tegen de machtigste patroons, wordt ook van den kant van het Verbond van Vakvereenigingen hun zooal niet de nederlaag toegewenscht, dan toch geen steun gegeven.

Oudegeest en consorten zien nl. allereerst èn Zeemansbond èn «Recht en Plicht» als concurrenten. Het star dogmatische reformisme, dat alle bewegingen der arbeidersklasse wil persen in het keurslijf bereid op de Reguliersgracht, speelt den heeren parten. Kolthek aan de andere zijde beschouwt de «modernen» als zijn concurrenten, die men zoo mogelijk elk mannetje moet aftroggelen. **De arbeidersklasse als eenheid op te vatten gedurende den strijd, noch Kolthek, noch Oudegeest die het invalt.** Moge Kolthek ook al zijn voor steun aan beiden, het gebeurde na de opheffing van de staking der Rotterdamsche «Volharding» onder leiding van den pas bekeerden syndicalist Brautigam, toont aan, afgescheiden of «de Volharding» al dan niet goed deed met de staking op te heffen, hoe de geestverwanten van Kolthek, v. d. Berg c.s. hebben geprobeerd «De Volharding» den nek om te draaien, door de ontevredenen met het opheffingsbesluit, tot den Zeemansbond over te willen halen.

De vraag van de steun, zooals ze is beantwoord door Oudegeest en de arbeiderspartij, wordt voornamelijk beheerscht door de vrees, dat het winnen van «Recht en Plicht« en Zeemansbond afbreuk zal doen aan de «moderne» vakvereeniging. Deze «leiders» worden niet beheerscht door de gedachte dat eene nederlaag terugwerkt op de geheele arbeidersklasse: Ze hebben te veel «inzicht» om te kunnen inzien, dat de beste taktiek van het standpunt van de klassenstrijd in den grond hierop moet neerkomen, dat hoe men ook oordeelt over de taktiek van een bepaalden vakbond, men toch nimmer in de kaart der kapitalisten mag spelen.

Dit is juist wat de Arbeiderspartij en het Verbond van Vakvereenigingen op het oogenblik doen. In plaats zich met de strijdende massa te vereenigen *gedurende den strijd*, scheiden zij zich af, steunen hen niet, hijschen de vlag der verdeeldheid in top, en spelen zoodoende evenals tijdens de Bouwvakstaking in de kaart der heerschende machten. De kronkelingen van Troelstra in 1903, het in het gevlei komen van de liberalen bij de toenmalige interpellatie over de spoorwegstaking, hebben toen evenals nu verhinderd de totstandkoming van de zoo broodnoodige eenheid in de arbeidersbeweging.

S. D. A. P. en N. V. V. staan in het geweldigste stuk klassenstrijd, dat sinds 1903 wordt gevoerd, er buiten. Geen van beiden hebben voor de arbeiders thans in den strijd meer over dan groote woorden (zooals Troelstra in de Paleismeeting). De reformist Troelstra is in dit genre even groot als de eerste de beste anarchistische frazeur. Evenmin als in 1903 begrijpen of willen begrijpen Troelstra en diens cammarilla het probleem van de taktiek: **De proletarische elementen te trekken in de sociaal democratie.** Politieke strijd en vakvereenigingsstrijd te beschouwen als «stuk» van den geheelen klassenstrijd en beiden te vereenigen, noch Troelstra noch Oudegeest die het vatten. Het Deventer congres toonde duidelijk, dat Troelstra onbekwaam is de eenheid te willen of te kunnen tot stand brengen. De vloek van zijn optreden alsmede van zijn creaturen is juist, *uitgaande van het reformisme*, de verdeeldheid der arbeidersklasse te moeten bevorderen om zich te kunnen handhaven. De oorzaak van Troelstra's draaien in 1903 en het verzuimen van dit historische moment om de eenheid in Holland nader te brengen, en al wat verder is gebeurd in Deventer en in de Bouwvakstaking en thans gedurende de Transportstakingen, het is alles uitvloeisel van dezelfde oorzaak, het steeds hand over hand toenemende reformisme in de gelederen van de parlementaire arbeiderspartij van Troelstra. Het reformisme is de oorzaak van de verdeeldheid, van de twist en tweespalt. Henri Polak is dan ook konsekwent als hij Bouwvakstaking en Transportstaking beschouwt van uit hetzelfde gezichtspunt, waartegen men dezelfde bourgeoishouding moet aannemen als leider, als reformist uit één stuk.

Niet minder is Oudegeest uitgeleerd in alle geniale vondsten van het reformisme als hij in een Volkartikel de ongeneerdheid heeft te beweren, natuurlijk vragenderwijs, of het weer de kant op moet van 1903. Men weet, het meesterstuk is reeds volbracht: de volledige verloochening van eene van de schoonste bladzijden uit de geschiedenis van den klassenstrijd in Holland. 1903 als middel tot ophitsing van de reformistische volgelingen tegen de stakende transportarbeiders van het oogenblik! 1903 als spook gebruikt om het gevaar af te wenden, dat de reformistische volgelingen, gerevolutioneerd door de gebeurtenissen van de laatste dagen, zich zullen vergeten — zooals inderdaad reeds plaats heeft op groote schaal — en zullen steunen de in strijd zijnde arbeiders.

Zoo konsekwent als Oudegeest zoo onkonsekwent is Wibaut. Deventer en de Bouwvakstaking te zien als dingen van ondergeschikt belang en niet als kenteekenen van dezelfde geest en opvatting, en nu plots van front te willen veranderen bij de huidige transportstaking is inconsequent.

* * *

De reformist Troelstra en diens volgeling Oudegeest maken thans van het in den steek laten der arbeiders een principe. Om dit te kunnen volhouden moeten de feiten worden «omgevormd», zoo men wil, of verzwegen. Wat den heeren zoo dwars zit in dat kamp is *dat de vakbeweging buiten het N. V. V.* evenals gedurende den strijd in de bouwvakken een geduchte macht weet te ontwikkelen en tal van *strijdbare proletarische elementen bevat.*

Men moet of redacteur van Troelstra's lijfblad »Het Volk» zijn of een stalen voorhoofd gelijk Oudegeest hebben om dit te willen doodzwijgen. Dit uittespreken is plicht van elk strijdend socialist, die een feit een feit noemt.

Maar de zaak zit zoo, dat èn Verbond van vakvereenigingen èn Arbeiderspartij geen belang hebben bij deze waarheid. *Wie het proletarisch belang niet meer ten volle dient heeft geen belang meer bij de waarheid.* Zoo verloochent Troelstra alle leerstukken van het socialisme *in de praktijk.* Buitendien begrijpen de heeren politici van de arbeiderspartij dat deze transportstaking een voor hen onaangename kant heeft. Troelstra heeft in de beruchte vijf in Amsterdam gehouden petitionnements-vergaderingen het uitgegalmd dat de arbeiders in Nederland niet revolutionnair zijn, thans niet in staat tot staking op groote schaal. Als «handig» politicus speelde hij deze troef uit tegen degenen die de staking om het kiesrecht willen in de groote steden. De klassenstrijd heeft evenwel deze troef aan Troelstra uit de hand geslagen. **De staking in het transportbedrijf van het oogenblik toont aan dat het proletariaat in Holland zich volkomen heeft hersteld van de nederlaag van 1903** en krachtiger dan te voren bereid en in staat is den strijd te voeren tegen de kapitaalmagnaten in het watertransport die alle machten van deze stad en het daarin saamgetrokken geweld gebruiken om dien strijd te breken. Dat is de politieke beteekenis o.i. van de staking van het oogenblik. Oudegeest voelt dat in zekeren zin, door 1903 als boeman te gebruiken; hij voelt de overeenkomst van 1903 en nu. Hij en Troelstra trachten nu als schoolmeesters der historie den klassenstrijd te modelleeren volgens hun inbeelding, volgens welke de klassenstrijd zich beweegt in één rechte lijn. Ten spijt van alle reformisten is dit niet het geval. Wat niet meer «mocht voorkomen» is toch geschied!

Hiermee is o.m. grondig weerlegd, dat een inderdaad *socialistische kiesrechtbeweging*, d.w.z. een taktiek die alle proletarische groepen weet te vereenigen in den strijd en de historische momenten in den klassenstrijd weet te gebruiken om dien opmarsch naar de eenheid te bevorderen, niet de staking zou kunnen proclameeren voor kiesrecht. Men weet dat Troestra dat niet wil, en integendeel van plan is in 1913, om de verdeeldheid nog meer te bevorderen, de arbeiders-politiek over te leveren aan de liberalen! De «moderne vakbeweging» in de smaak te brengen bij de bourgeoisie door haar voor te stellen als afweermiddel tegen het anarchisme, zooals hij deed bij het debat over het spoorwegpersoneel in de Kamer, ziedaar de opvatting van Troelstra, de aartsvijand van de eenheid van het nederlandsche proletariaat! Zoo de heeren deze rol in den klassenstrijd maar goed volhouden evenals thans, dan spelen ze uitstekend in de kaart van anarchisme en kapitalisme. Het is geen toeval dat onze partij boven concurrentienijd van N. A. S. en N. V. V. de eenheid van de klasse voorop plaatst en allen steunt zonder onderscheid van organisatie. Aan ons zal het zijn om die eenheid naar krachten te bevorderen en te leiden in de banen van het Socialisme!

O. V.

Ziekteverzekering.

De Tweede Kamer heeft haar werk van verknoeiing der ziekteverzekering, nog voordat deze tot stand is gekomen, voortgezet. Aan de orde was de vraag, of voor de ziekteverzekering uitsluitend zullen worden gebruikt de van overheidswege in te stellen kassen, of ook allerlei particuliere fondsen en fondsjes. Talma's ontwerp laat de verzekering alleen door de staatskassen geschieden, en dit is wellicht het eenige goede in dat ontwerp. Het is voor de sociale beteekenis van de ziekteverzekering van het hoogste belang. Dat er voor ieder district slechts één kas is, en niet een verbrokkeling in wellicht tientallen kleine pruts-fondsjes. Immers alleen door de kassen groot en financieel sterk te maken is het mogelijk, dat zij een beteekenend werk kunnen verrichten tot verhooging van de gezondheid en de kracht der arbeidersklasse, zooals dit — wij wezen er reeds een vorig maal op — in Duitschland en ten deele ook in Oostenrijk is geschied.

Waarom wil nu de bezittende klasse die goede organisatie van de ziekteverzekering niet bevorderen? Om drie redenen. Eerstens wil zij juist niet, dat de sociale verzekering in beteekenende mate de arbeidersklasse sterker zou maken. In de tweede plaats zijn er nog vele achterlijke arbeidersgroepen, die met een ziekenpot worden zoet gehouden. Maakt nu de wet die potjes overbodig, dan gaat een uitstekend middel verloren om een groot deel van het proletariaat ver te houden van den klassenstrijd. En ten derde hoopt de bourgeoisie door al die kleine fondsjes te bereiken, dat de ziekteverzekering — waaraan de werkgevers een deel moeten betalen — goedkoop zal zijn. Niet alleen dat er geen kostbare werken zullen worden tot stand gebracht op het gebied van de volksgezondheid, maar ook weet men zeer goed, dat in die vereenigingetjes, waar het kleinste persoonlijk belang de eenige drijfveer is, de leden elkander voortdurend controleeren, en de ziekén dikwijls al geen uitkeering meer krijgen als zij nog maar half hersteld zijn. Ze moeten dan met hun verzwakt en nog half ziek lichaam weer aan het werk; maar 't zijn toch maar arbeiders, en de verzekering wordt op die manier goedkoop.

Om dien schandelijken toeleg te bemantelen wordt er dan veel gepraat over de simulatie van de arbeiders, d. w. z. dat de arbeiders ziekte zouden voorwenden om niet te hoeven werken en een uitkeering te krijgen, een uitkeering nota bene ten bedrage van de helft van het loon!

Om die simulatie tegen te gaan, — dat wil dus eigenlijk zeggen: om op de uitkeering der arbeiders te kunnen beknibbelen — zei de christelijke heer de Visser:

„daartoe bestaat slechts één middel, en dat is het behoud der particuliere kassen. Daar toch bestaat de eenige macht, die hier kan helpen en dat is de macht van het welbegrepen eigenbelang".

En de vrijzinnig-democratische professor Treub kwam verklaren:

„Wanneer het gevolg van de ziekteverzekering, in het algemeen van de sociale verzekering, zou moeten zijn, dat de neiging om te blijven doorwerken, ook al voelt men zich niet zoo geheel lekker, zou verdwijnen, dan zou ik dadelijk zeggen, dat ik de nadeelen van de sociale verzekering grooter acht dan de voordeelen. Want dan zou men door de verzekering de geheele natie maken tot een hoop lammelingen".

De bezittende klasse simuleert sociale wetgeving, en dan stuurt zij den een of anderen «democratischen» professor, om de bedrogen arbeiders te hoonen en te beleedigen!

Maar — zal men nu wellicht zeggen — professor Treub en de andere vrijzinnig-democraten hebben bij deze gelegenheid toch gesproken en gestemd vóór de uitsluitende staatskas. Ja, dat zijn hun woorden, nu de heeren in de oppositie zijn. En wij weten dat van geen andere politieke groep de woorden zoo onbetrouwbaar zijn als juist van de vrijzinnig-democraten. Maar bovendien kunnen wij ook wijzen op de *daad* van den vrijzinnig-democratischen minister Veegens uit het liberaal-vrijzinnig-democratische ministerie de Meester. Die minister Veegens had ook een ziekteverzekeringswet ingediend, waarvan hij zelf verklaarde, dat „de bijzondere kassen regel zouden zijn, de openbare ter aanvulling dienen". Allerlei particuliere fondsen en fondsjes werden daarin wettelijk erkend, en ook de z.g. ondernemingskassen, dat zijn kassen, door een werkgever gesticht alleen voor het personeel van zijn onderneming, kassen die slechts dienen om aan de „model"-fabrikanten een filantropischen stralenkans te verleenen, in werkelijkheid om de vakorganisatie tegen te gaan, bij stakingen de arbeiders een stok tusschen de beenen te gooien, kortom om de overmacht van den kapitalist te bevestigen en te vergrooten.

Welk een indruk moet men, met de wetenschap van dergelijke feiten, krijgen van de politieke stomheid van een aartsrevisionist als Duys, wanneer hij zijn rede als volgt eindigt:

„Ik doe een beroep op de liberalen, die niet aan den kant van den minister staan, en wijs hen er op, tegen dat er eens een andere meerderheid komt, die het algemeen belang niet opoffert aan het politiek belang, en een andere Minister, die de zaak van de geneeskundige behandeling anders wil regelen, dan niet te vergeten ... enz."

Die andere meerderheid, *die het algemeen belang niet opoffert aan het politiek belang*, dat moet dan ongetwijfeld een liberale meerderheid zijn! Die andere minister, aan wien Duys al bij voorbaat zijn hart verpandt, een liberaal of vrijzinnig-democratisch minister. Of dacht de spreker wellicht aan de mogelijkheid van een revisionistischen socialist in het eerstvolgende liberale ministerie!?

De liberalen hebben zich aan het roerende beroep niet gestoord. Zij hebben zelfs geen schijn-manoeuvres noodig gevonden, zooals de vrijzinnig-democraten, maar te zamen met de kerkelijken beslist, dat de particuliere fondsen zullen blijven bestaan.

Het is, dunkt ons, iets meer dan een toeval, dat te gelijkertijd in Duitschland en in Holland de sociale verzekering verknoeid wordt. Maar toch is er in dit overeenkomstige ook een groot verschil. In Duitschland gaat men de bestaande wetgeving verslechteren uit vrees voor de macht der sociaal-democratie. In Holland kan men de wetten verknoeien nog voor zij tot stand zijn gekomen, omdat men hier nog niet behoeft te vreezen voor de macht van het socialisme.

B. C.

De Propaganda der Dingen.

Eén ding blijkt uit den hevigen strijd, die op dit oogenblik in Amsterdam gestreden wordt, wel heel duidelijk, n.l. hoezeer de propaganda voor het socialisme *met het woord* in ons land ten achter gebleven is bij de propaganda voor het socialisme, die van de ontwikkeling der *dingen* zelve uitgaat.

Nederland heette op oeconomisch gebied zoo achterlijk te zijn, dat er voor het socialistisch zaad geen vruchtbaren bodem was te vinden.

De Arbeiderspartij, die de mannen, die thans den strijd voeren, had behooren te leiden, maar die geen invloed op hen heeft kunnen krijgen, die integendeel deze groepen als onwaardige proletariers verwaarloosde, ziet zich plotseling voor het verrassende feit geplaatst, dat er achter haar, zonder haar en ondanks haar een strijd ontbrandt, waar zij evenver van af staat, als de meest neutrale toeschouwer, — en ziet zich de taak, om nu het socialistisch licht te ontsteken, opdat het den strijd belichte, uit de handen genomen door de door haar gesmade en vervolgde, nog jonge Sociaal-Democratische Partij.

Een strijd, waar de S. D. A. P. verlegen mee is, dien zij moet bewonderen, om de kracht en de bewustheid, waarmede het door haar veronachtzaamde proletariaat hem strijdt — maar dien zij werkloos moet aanzien, en waaraan zij — uithoofde harer achtergebleven principes — zelfs gedoemd is haren finantieelen steun te onthouden!

*

Wij hebben steeds de feiten der verscherping van de klassetegenstellingen vermeld en de noodzakelijkheid, om ons aan te gorden tot hevige strijd, tot verscherping der middelen bepleit. Onze propaganda hield gelijken tred met de maatschappelijke ontwikkeling en wees de paden, die ingeslagen zouden moeten worden. En zoo zijn wij thans de bevoorrechten, die niet als vervreemden den strijd slechts aanschouwen, maar die als bewuste arbeiders, den strijders onzen moreelen en finantieelen steun kunnen verschaffen.

Zoo rechtvaardigt de geschiedenis opnieuw — en zal voortgaan het in de toekomst te doen — al onze daden, ook dat wij de S. D. A. P. heftig bekampten, en toont aan de juistheid en de noodzakelijkheid, van de taktiek, die wij onvermoeid hebben voorgestaan.

Van onze partij uit, van de S. D. P., waait nu het licht, dat het ontwakende bewustzijn verheldert. Zij wordt thans zichtbaar als een stad op een berg, waarheen het oog der strijders in de vlakte getrokken wordt.

Wel is de maatschappelijke ontwikkeling met ons, wel kunnen wij aan haar hand vertrouwend voortgaan.

A. J.

De Gemeenteraadsverkiezingen in Rotterdam.

De zeer bevredigende vooruitgang van ons stemmencijfer in Rotterdam, — recht tegen het advies der Arbeiderspartij-leiders in, die het parool uitgaven geen stem voor den S. D. P-er — is de vorige maal reeds vermeld. *)

Wij namen ditmaal aan de verkiezingen in drie districten deel, in het 1e district, waar de Rotterdamsche Arb. Partij het sterkst is, o. a. door het groot aantal gemeentewerklieden dat er woont, in het 5e, dat de helft van den Linker Maasoever omvat, d.w.z. voor 't grootste deel arbeiders werkzaam in 't havenbedrijf of de groot-industrie en het 4e, het grootste Rotterdamsche district, eveneens met een ten deele groot-industrieele arbeiders-bevolking.

Wanneer men bedenkt, dat wij twee jaar geleden nog slechts aan de verkiezing in één district, het laatstgenoemde, konden deelnemen, en dat wij nu door onze actie reeds verreweg het grootste deel der Rotterdamsche arbeidersbevolking, zij 't dan ook op nog zoo onvoldoende wijze, konden bereiken, dan kan niemand zeggen, dat wij, *ondanks de verschrikkelijk moeilijke omstandigheden*, waaronder wij in R'dam hebben moeten werken, ondanks het verlies ook — door vertrek — van zoovele der beste partijgenooten, niet in invloed zijn vooruitgegaan.

En dat wij aan invloed zijn vooruitgegaan, berust op niets anders dan op de kracht onzer beginselen. Wij hadden en hebben in Rotterdam geen andere ons bizondere gunstige factoren. Zelfs de ijver der partijgenooten — enkele loffelijke uitzonderingen natuurlijk daargelaten — liet en laat vaak alles te wenschen over, gevolg van de lamheid, waarmee de Rotterdamsche arbeidersbeweging in 't algemeen sinds jaren is gelegen. En toch, niemand kan het nu meer ontkennen, zijn wij vooruitgegaan, sneller zelfs dan iemand onzer kon verwachten, sneller dan de S. D. A. P. in haar eerste jaren. Het volstrekte stilzwijgen der Arbeiderspartij over ons succes is in dit opzicht het meest welsprekende teeken. Tot den dag van de verkiezing niets dan uitingen van de grootste minachting en de zekerheid, dat wij nu wel verpletterd zouden gebleken zijn. Zoo schreef b. v. de afdeeling V der S. D. A. P. in haar strooibiljet over ons:

De S. D. P. heeft één candidaat gesteld, dr. van Ravensteijn.

Terwijl de S. D. A. P. streeft naar eenheid; *handelt naar welomlijnd program*; waar mogelijk op de bres staat voor de belangen der arbeiders, komt deze geleerde heer met zijn volgelingen, een clubje malcontenten, van waarschijnlijk 8 à 10 personen in district V, de arbeiders oproepen en aanvuren tot onderlingen strijd!

De functie van dwarsdrijver zij hem gegund;

doch geen stem uit het arbeiderskamp mag op dezen candidaat worden uitgebracht.

En in dienzelfden toon ging het overal, in de strooibiljetten, in het volksweekblad, op de vergaderingen, waar wij debatteerden. De „geleerde heer", die — zoo drukt Spiekman zich uit — er nu eenmaal zijn plezier in vindt, hier de S. D. A. P. in de wielen te rijden!

Wanneer dan de uitslag is, dat in het arbeidersdistrict V 136 stemmen op dien dwarsdrijverscandidaat worden uitgebracht, door arbeiders, die in 't algemeen voor de politiek of onverschillig zijn of er een geduchten afkeer van hebben, en dat de eerste maal, terwijl de S.D.A.P., die in dit district altijd met de noodige groote woorden een strijd voert en erg „principieel" doet, er na zooveel jaren propaganda op haar candidaten slechts resp 641, 695 en 929 vereenigt, dan hebben de schetteraars der Arbeiderspartij inderdaad alle reden om te zwijgen en ... zich niet op hun gemak te voelen.

Maar nog meer is dit het geval, wanneer zij de „stijging" van hun stemmencijfer in dit en het andere groote havenarbeidersdistrict IV sinds eenige jaren gelieven na te gaan. In de eerste plaats willen wij voor de curiositeit er nog eens even aan herinneren, dat de S. D. A. P. in de districten IV en V, d.w.z. de eigenlijk haven- en grootindustriedistricten, in 1897 en 1901 bij de Kamerverkiezingen nog slechts resp. bepaalde: in IV 93 en 210 en in V 61 en 141 stemmen. In 1901 bestond de S D. A. P. volle 7 Jaar!

Eerst na die eerste 7 jaar is er sprake van snelleren vooruitgang in deze twee districten en in 1907 werd voor 't eerst in beide districten een zoo groot aantal stemmen behaald, dat in IV en in V een candidaat der S.D.A.P. in herstemming kwam.

De S. D. A. P. haalde in dat jaar — het was op het hoogtepunt der conjunctuur — de vruchten binnen van een propaganda, die weliswaar tot nog toe weinig diepgaand was geweest, doch die ten minste eenigen weerklank begon te vinden in de politiek zoo moeilijk te winnen arbeidersmassa's der groote stad, welke niet meer onder klericalen invloed stonden.

In IV verwierven haar kandidaten toen 1133, 1059 en 1038 stemmen van 8716 kiezers. In V 788, 695 en 599 van de 6088. Het stemmencijfer der hoogste candidaten bedroeg dus toen resp. 12,9 en 12,9 % van het aantal kiezers.

En nu, in 1911?

Nu bedroegen deze hoogste cijfers in de districten IV en V resp. 1549 en 929 van de 13852 en 7834 kiezers, m. a. w. 11,2 en 11,8 %!

Sinds 1907 is dus de verhouding tusschen het aantal kiezers, die in deze districten op de candidaten der A. P. stemmen en het aantal kiezers slechter geworden! M. a. w. de S. D. A. P. heeft in deze groot-industrieele districten bij uitnemendheid haar invloed onder de *arbeiders*-kiezers sinds 1907, in de laatste 4 jaar, niet zien stijgen doch eer zien dalen!

Immers: wel stemmen er nu meer kiezers op haar candidaten dan in 1907, doch dit is de normale aanwas van kleinburgers, kleine ambtenaren, gemeentewerklieden en «moderne» vakarbeiders. Doch de groote massa der havenarbeiders der groot-industrieele arbeiders is sinds 1907 even onverschillig gebleven.

Zien wij nu nog even de cijfers, der overige districten, dan blijkt het dat in III, het kleinste district, dat evenwel toch ook duizenden arbeiders bevat, het stemmencijfer der S. D. A. P. sinds 1907 eveneens is gedaald.

In 1907 behaalde haar hoogste candidaat daar 385 stemmen van de 4777 kiezers, nu 285 van 5360, een daling van 8 tot 5,3 %.

Daarentegen is er in de twee noordelijkste districten, met een bevolking, die vooral in II meestal uit kantoorproletariaat en beter gesitueerde vakarbeiders bestaat, een vooruitgang te constateeren, die sinds 1907, d.w.z. voor 4 jaar, weliswaar niet zeer groot is, doch die in ieder geval mag genoemd worden. Terwijl van 1907—09 de Arbeiderspartij ook in die districten relatief achteruit is gegaan tengevolge van de economische crisis zoowel als van de kettervervolgingen in haar eigen gelederen, is zij nu daar blijkbaar die daling te boven, wat natuurlijk niet wil zeggen, dat zij anders er niet veel sneller in de hoogte zou zijn gegaan.

De gevolgen van 't revisionisme zijn overal deze vooral, dat het de arbeidersbeweging ophoudt en belemmert in haar weg naar snelle krachtsontplooiing.

De stemmencijfers op de hoogste candidaten der S. D. A. P. in de districten I en II waren in 1907 resp. 1245 van de 7665 kiezers en 1344 van de 8213, resp. dus 16,2 en 16,3 %. In 1911 zijn deze cijfers 2234 van de 10274 en 2008 van de 11338, resp. dus 21,7 en 17,7 %.

Evenwel moeten wij in 't oog houden, dat Spiekman, die in 1907 bij de Statenverkiezingen in I reeds 2045 stemmen van 8609 kiezers kreeg, d.w.z. 23,7 %, zoodat

*) Wij moeten alleen even een drukfout verbeteren, in dat verslagje ingeslopen Ons stemmencijfer in Rotterdam I bedroeg ditmaal 171, de vorige maal in September 1910, 62.

er, vergeleken met die Statenverkiezing zelfs een daling is in het percentage kiezers op denzelfden populairen candidaat, die, zooals bekend is, in Rotterdam reeds bij eerste stemming talrijke liberale stemmen op zich vereenigt. En ook heeft de S. D. A. P. nu in II Spiekman mede gecandideerd voor den Gemeenteraad, waardoor haar stemmencijfer in II een hooger niveau heeft bereikt, dan zelfs met den eveneens populairen ouden Helsdingen, nu o.a. Padvindersbestuurder, en populair vooral onder de kleine burgerij mogelijk zou zijn geweest. Helsdingen toch behaalde nu 1599 stemmen van de 11338 kiezers en in 1907 1344 van de 8213, resp. dus 14,1 en 16,3 %, een achteruitgang dus sinds 1907

Zoodat wij, alles wel beschouwende, moeten constateeren, dat de vooruitgang der S. D. A. P. ook in deze twee districten, haar beste, maar zeer matigjes mag genoemd worden.

Want, voor een partij die als zelfs met de Arbeiderspartij 't geval is, nog alles heeft te winnen, is 't een achteruitgang, wanneer haar werfkracht op de kiezers na zooveel jaren propaganda feitelijk het hoogtepunt reeds blijkt overschreden te hebben.

Over 't algemeen is er bij deze verkiezingen slecht gestemd en zoo komt het dat wat betreft het aantal herstemmingen de Arbeiderspartij geen slecht figuur maakt. Doch wat baat haar dit? De groote massa der kiezers, die tot de kleine of groote burgerij behooren, mogen bij een bepaalde gelegenheid door hun slechte opkomst de zetels der burgerlijke partijen in gevaar brengen, een volgende keer komen zij beter op en overstelpen dan weer de arbeiders-candidaten, wanneer de Partij, die de arbeidersbelangen vertegenwoordigt, niet zorg heeft gedragen haar invloed onder de nog onverschillige arbeidersmassa's sneller uit te breiden.

* * *

Er zouden nog belangrijke opmerkingen te maken zijn over de wijzigingen in de stemmencijfers van burgerlijke partijen, ook al weer sinds 1907. Wij nemen alweer dit jaar, omdat dit jaar, als het keerpunt in de politiek der laatste jaren, beter geschikt is om de wijzigingen te meten, die zich in de stemmingen der burgerlijke kiezersmassa's voltrekken, dan het jaar 1909. Mogelijk is er een volgende keer nog wel eens gelegenheid om meer in 't algemeen na te gaan, wat de uitslag der jongste gemeenteraadsverkiezingen ons in dit opzicht leert, hoewel men met conclusies daaruit zeer voorzichtig moet zijn.

Vast staat voor Rotterdam in ieder geval dit, dat de liberalen ten opzichte van de clericalen sinds 1907 eenig terrein hebben gewonnen. De clericale stemmen zijn ten opzichte van het aantal kiezers sinds 1907 sterk achteruitgegaan. In 1907 bedroeg de som van hun hoogste stemmencijfers in de 5 districten 11114 van de 35459 kiezers. In 1911 slechts 10719 van de 48658 kiezers. Voor de liberalen daarentegen bedroegen deze getallen resp. 6793 en 8229.

De Arbeiderspartij heeft deze keer in Rotterdam den directen zeteltjesruil met de liberalen nog niet aangegaan. Niet op principieele gronden, gelijk vanzelf spreekt, maar uitsluitend omdat er blijkbaar geen mogelijkheid nog was om tot een voor beide partijen bevredigend accoord te komen. Bovendien het in Rotterdam nog altijd machtige oud-liberalisme en zelfs de *N. R. Ct.*, die het gemiddelde liberalisme vertegenwoordigt, dat b.v. niet meer principieel tegen A. K. is, verkiezen gematigde clericalen en zijn niet gemakkelijk voor een steun aan arbeiderspartijcandidaten te vinden. Bovendien bestaat *onze* partij, die maakt, dat sommige elementen in de S.D.A.P. de te snelle zwenking naar een *volledig* samengaan met het «democratisch» liberalisme nog trachten tegen te houden. Alles en alles bij elkaar gekomen was de tijd voor een compromis om de zeteltjes te Rotterdam nog niet — gelijk bij de «Marxisten» in Hilversum en de revisionisten te Utrecht, Arnhem enz. — rijp. De vraag is trouwens of de liberalen in R'dam, klassebewust als zij zijn, daartoe wel ooit den tijd zullen gekomen achten.

Zeker echter is, dat deze gemeenteraadsverkiezingen zoo iemand dan ons met hoop en moed mogen vervullen. Wij, kleine, doodgedrukte, verachte hoopje «sectariers,» «dwarsdrijvers» enz. enz. zijn er in geslaagd na 2 jaar in drie Rotterdamsche districten reeds 573 stemmen op een socialistischen candidaat te vereenigen. Wij zijn er in geslaagd de ingeroeste vijandschap, die heerschte tusschen de revolutionnair-voelende en willende, maar nog zoo weinig wetende arbeiders in de haven en om de haven en wat zich de sociaal-democratie noemde, uit te roeien en te maken, dat die arbeiders weer weten, dat er een revolutionnaiae sociaal-democratie is.

In de komende jaren van steeds grooter verdoezeling van 't klassenbesef bij de arbeiders der Arb. Partij, van nieuwe liberale demagogische opleving is ons de taak om in het Centrum van het kapitalisme in Nederland te toonen, dat de sociaal-democratie niet alleen nog leeft, nog niet doodgedrukt is, maar dat zij ook een toekomst heeft.

v. R.

Economische Kroniek.

Absolute verarming. De trouwe lezer herinnert zich wellicht dat wij indertijd in de *Tribune* de *Vakbeweging* op de vingers tikten, omdat zij bij eene bestrijding van Kautsky's »Weg naar de Macht«, naar revisionistischen trant, uit het verband gerukte zinnen tegenover elkaar plaatste. Het ging toen in hoofdzaak tegen het gebruiken door Kautsky van eene Amerikaansche statistiek waarin werd aangetoond, dat sinds 10 jaar de koopkracht van het loon van den geschoolden Amerikaanschen arbeider was gedaald. Werd toen Kautsky wegens het uitspreken dezer werkelijkheid voor een bedrieger en een belager der vakbeweging gescholden, sedert dien is de verarming van het Amerikaansche proletariaat voor de reformisten een gemeenplaats geworden.

Thans geeft Wibaut in de *Neue Zeit* (ook opgenomen in de *Nieuwe Tijd* van verleden jaar) eene beschouwing over de toestand der Engelsche arbeidersklasse. Ook hij komt daar tot het resultaat dat:

„de neerdrukkende tendenz van het kapitalistische systeem in dezen tijd zoo zwaar op de levensstandaard der arbeiders drukt, dat de geheele kracht van een sterke en tot den strijd gereed zijnde vakbeweging niet voldoende was de in 1895 bereikte levensstandaard vast te houden."

Niet dat in dezen tijd het geldloon niet gestegen zou zijn; maar het heeft geen gelijken tred gehouden met de stijging der levensmiddelprijzen. Stellen wij de gemiddelde loonen der Engelsche geschoolde arbeiders en de gemiddelde prijzen, uitgedrukt in de voor 1900 geldende waarden, naast elkander dan krijgen wij het volgende resultaat:

	gemiddeld loon	gemiddelde prijzen
1875 tot 1879. . . .	87	136
1890 „ 1894. . . .	90	101
1895	89	93
1895 tot 1899. . . .	92	96
1900	100	100
1900 tot 1904. . . .	98	103
1905 „ 1908. . . .	99	106

Tot welke konklusies geven deze cijfers aanleiding? Van 1875/1879 tot 1890/1894 gingen de levensmiddelprijzen sterk naar beneden en stegen de loonen, nam de koopkracht van het loon dus sterk toe. De arbeidersklasse in Engeland herademde; de grondslagen van het revisionistische wondergeloof, van het langzaam ingroeien in het socialisme, werden gelegd. — Na 1895 evenwel vertoont zich een ander beeld: een algemeene prijsstijging zet in, en de loonen houden hiermede geen gelijken tred. Van 1895 tot 1908 stegen de prijzen met 13 %, de loonen slechts met 10 %. Voor dit tijdperk valt dus voor het georganiseerde proletariaat in Engeland een absolute verarming te konstateeren. Het behoeft geen betoog dat de levensstandaard der ongeorganiseerden, der arbeiders in de huisindustrie, wier loonen veel langzamer stijgen, nog sneller gedaald is. En deze verarming der arbeidersklasse valt in een tijdperk waarin overal de behoeften, ook die der arbeiders snel toenemen, een tijdperk waarin de rijkdom der bourgeoisie ontzaglijk vermeerderde. Zoo nam, terwijl het arbeidsloon slechts met 13% steeg, van 1897—1907 de totale meerwaarde met 40 %, het totaal-inkomen der bourgeoisie uit handel en industrie met 92 % toe.

Zoo laat het zich begrijpen dat het Engelsche liberale demagogendom alle pogingen aanwendt om het door deze verscherpte klassetegenstellingen eindelijk weer opkomende verzet van het proletariaat afteleiden. Des te meer is het te betreuren dat de Engelsche Arbeiderspartij, die geheel met het liberalisme meegaat, nog altijd door de socialisten buiten de S.D.P. gesteund wordt. Evenwel op den duur kan ook deze sta-in-den-weg-voor-het-socialisme niet verhinderen dat de verscherping der klassetegenstellingen aan de Engelsche arbeidersklasse het bewustzijn instampt, dat slechts eene van links en rechts onafhankelijke klasse-organisatie, in dit geval, de S.D.P. haar kan geven wat noodig is: n.l. de taktiek om te komen tot goede hervormingen direct, en tot het socialisme in de naaste toekomst:

C. S.

Onze overwinning.

Onze verkiezing is een waar succes voor onze partij; niet alleen werden op onzen candidaat Vader 390 stemmen uitgebracht, maar wij hadden de arbeiders aangeraden enkel en alleen op Vader te stemmen, en niet minder als 220 gaven aan onze raad gehoor.

Niettegenstaande alle burgerlijke partijen ons bestreden, niettegenstaande Zaterdag j.l. nog een smerige correspondentie uit Weesp in de *Stem des Volks* verscheen, die gretig door de liberalen werd overgenomen, voor een gedeelte althans, in hun strooibiljet — niettegenstaande dat dus de arbeiderspartij voor de bezitters materiaal leverde om ons te bevechten, zorgden de arbeiders in Weesp er voor dat wij een schitterende overwinning behaalden. Vader kreeg de meeste stemmen.

En het was te voorzien. Al mocht het de Arbeiderspartij gelukken Vader voor een paar jaar bij de arbeiders verdacht te maken, het was een dwaze poging, die moest mislukken.

Men mag de arbeiders voor een poos kunnen bedotten, op den duur loopt dat vast. Een man als Vader als een vijand der arbeidersklasse voor te stellen, is niet mogelijk op den duur.

En het daverend applaus waarmede Vader 's avonds in de zaal werd ontvangen, die spontane uitting van de propvolle zaal, was een bewijs hoe verheugd de arbeiders waren, dat de oude, onverschrokken werker voor de arbeidersklasse weer in de veste der tegenstanders was doorgedrongen.

Vader en Wijnkoop spraken in de vergadering en het meermalen daverend applaus, bewees dat de arbeiders ons begrepen. Onze afd. won 4 nieuwe leden, benevens eenige abonnees op *De Tribune*.

En wat het merkwaardigste van deze verkiezing was, is dat wij den strijd geheel alleen onverzoenlijk tegen alle partijen hebben gestreden. Wij kunnen dan ook gerust zeggen, dat wij niet alleen een raadszetel wonnen, maar, en dit is hoofdzaak, dat wij het socialisme aan de arbeiders in Weesp hebben gebracht. Wij hebben de arbeiders telkens in onze vergaderingen getoond het groote verschil met de Arbeiderspartij, die zich niet schaamde een compromis met liberalen te sluiten en zelfs hun candidaten terwille van die liberalen terugtrok, terwijl diezelfde Arbeiders Partij ons sociaaldemokraten, zooals de leden zelf getuigden, in den strijd niet alleen niet hielpen, maar zelfs ons trachtte tegen te werken.

Een woord van lof voor onze partijgenooten is hier niet misplaatst, die met hun zessen niet minder als 400 arbeiderskiezers een bezoek aan huis brachten en soms voor de tweede maal. We kunnen gerust zeggen dat wij een waar succes voor de partij behaald hebben.

G. DE VOS.

De ondergang van het clericalisme.

Het schijnt met het clericalisme bergaf te gaan. In Portugal wordt het als de sterkste steun van de gevallen monarchie door de op het kussen gekomen republikeinen hevig aangevallen. In Oostenrijk hebben de Christelijk Socialen, die zich langzamerhand tot een algemeene clericale partij ontwikkeld hadden, bij de verkiezingen een gevoelige nederlaag geleden. In België is zijn heerschappij geheel ondermijnd. In Duitschland zijn de dagen van het zwart-blauwe blok geteld. De liberalen, die er belang bij hebben hun verkiezings-leus: tegen het zwart-blauwe blok — ofschoon zijn belastinghervorming de oorzaak van zijn nederlaag zijn zal — het karakter van een anticlericale leuze te geven, beijveren zich, al deze gebeurtenissen als de ondergang van het clericalisme in het algemeen voor te stellen. In werkelijkheid wordt daarbij niet alleen de verschillende beteekenis van iedere clericale nederlaag op zich zelf buiten rekening gelaten, doch men vergist zich bovendien aangaande de werkelijke levenskracht van het clericalisme.

Het clericalisme is de heerschappij van den clerus, van de geestelijkheid in den staat. In de Middeleeuwen sprak deze heerschappij van zelf, door dezelfde oorzaak, waardoor zij in katholieke landen en streken nog altijd zoo machtig is In den tijd. van landbouw- en kleinburgerlijk bedrijf, hebben de geestelijken vanzelf de leiding der groote massa; zij zijn het intellect, zij zorgen voor alle geestelijke behoeften; hun leer is in overeenstemming met de begrippen, die uit deze beperkte arbeidswereld voortkomen; zij zijn de raadgevers in den nood en de bemiddelaars bij onzen Lieven Heer.

Toen de bourgeoisie opkwam, heeft zij door een een eeuwenlang volhardend pogen deze heerschappij van zich afgeschud. Zij had grootere en andere machtsinstellingen voor haar doeleinden noodig en schiep daarom den modernen staat. Zij had ander intellect, andere wetenschap noodig dan het gebedenboek van den dorpspastoor, en deze wetenschap heeft spoedig de grondslagen van de godsdienstige wereldbeschouwing ondermijnd.

Haar voortbrengingswijze voerde haar naar buiten in de groote wereld en verruimde haar blik; zij voelde in zich de kracht, om de wereld te beheerschen en geen macht boven zich te dulden. Zij maakte de geestelijkee tot ondergeschikte beambten van den staat of ontnam hun allen invloed op het bestuur en op de scholen; zij drong de geestelijken in de boerendorpen en in de arme stadswijken terug. De rol van de geestelijkheid als politieke macht scheen uitgespeeld.

Doch juist de ontwikkeling van het kapitalisme in de negentiende eeuw heeft haar weder opnieuw op den voorgrond gebracht. Het clericalisme als politieke richting, die zich in de tweede helft van de negentiende eeuw steeds machtiger ontwikkeld heeft, is een product van de veranderingen in de moderne voortbrengingswijze. Door de concurrentie van het zooveel machtiger grootkapitaal werd de klasse der kleine burgers te gronde gericht, tot proletariërs of tot afhankelijkheid gebracht, en ook het boerenbedrijf langzamerhand ondermijnd. Deze klassen trachtten zich te verdedigen: zij organiseerden zich tot den politieken strijd tegen de groote bourgeoisie en in dezen strijd had de geestelijkheid de leiding. Immers de theoretische vorm, waarin de economische tegenstelling gekleed was, was die der oude godsdienstige wereldbeschouwing — waarin de geheele goede oude tijd inbegrepen scheen — tegenover de godsdienstlooze, al het heilige aantastende verlichting van het liberalisme. In alle kapitalistische landen ontstonden op deze wijze kleinburgerlijke partijen met reactionnaire idealen en godsdienstige ideologieën, die de achterlijke volksmassa's tegen de heerschende bourgeoisie in het veld voerden. Tot deze massa's behoorden ook de arbeiders, die uit kleinburgerlijk-godsdienstige kringen afkomstig waren en nog geheel beheerscht werden door de overgeleverde denkbeelden. Weliswaar droeg hun bestrijding van de liberale bourgeoisie in den grond reeds een ander karakter; zij haatten de geldzakkapitalisten als hun uitbuiters, en ofschoon zij zich ook nog niet volkomen bewust daarvan waren, toch was hun behooren tot de clericale partij dikwijls reeds de oorzaak van een stuk instinctmatig gevoerden proletarischen klassenstrijd.

Met het opkomen van een klassebewuste socialistische arbeidersbeweging verandert het beeld. Tegenover dezen nieuwen gevaarlijken vijand, die de grondslagen van de geheele burgerlijke orde aantast, wordt de tegenstelling tusschen de kleinburgerlijke klasse en de groote bourgeoisie tot een onbeduidende twist. Beide bestrijden de arbeiderspartij met alle kracht; doch het blijkt weldra, dat daarbij de clericalen verreweg de bitterste, brutaalste

en meest gewetenlooze vijanden van de arbeiders zijn. Met alle middelen van ophitsing, leugen en dwingelandij, waarbij zich de kleingeestige bekrompenheid van den kleinen burger paart aan de ondraaglijke dweepzucht van de geestelijkheid, wordt tegen de omhoogstrevende arbeidersklasse gewoed. Het reactionnaire wezen van het clericalisme, dat den voortgang van het kapitalisme zelfs niet vertragen kon, openbaarde zich nu in de vervolging van de uit het kapitalisme voortkomende vrijheidsdrang der uitgebuite massa's. Geen wonder, dat bij de strijdende arbeiders, die door het clericalisme vroeger geestelijk ter neer gehouden en nu wat het stoffelijke betreft onderdrukt werden, een hevige haat er tegen steeds gloeide, een haat, die hen in den politieken strijd somtijds naar den kant van den ouden liberalen vijand dringt.

Van twee zijden wordt vandaar de strijd tegen het clericalisme gevoerd, van den kant der liberale bourgeoisie en van den kant van het socialistische proletariaat. De aard en de wijze van den strijd verschilt echter ten eenen male. Voor de liberalen is hij een soort van concurrentiestrijd, om den tegenstander uit de gunst der heerschende klasse te verdringen. Immers den proletarischen en kleinburgerlijken aanhang van de clericale partij kunnen zij niets aanbieden; hun vrijheidsleuzen, hun verstandelijke theorieën trekken deze klassen even weinig aan, als hun practijk, die bestaat in het behartigen van de belangen van het grootkapitaal. Ook bij de heerschende klasse echter verliezen zij voortdurend terrein. De machtige ontwikkeling van de socialistische arbeidersbeweging heeft de geestesgesteldheid van de bourgeoisie in sterke mate beïnvloed; in de theorie wordt zij steeds meer godsdienstig, in de practijk steeds meer behoudend. Vandaar dat zij steeds meer welgevallen vindt in de clericale partijen; als de onbeschaamdste vervolgers der arbeidersbeweging in dienst van het grootkapitaal komen deze overal aan het roer. Dit geldt natuurlijk niet voor landen als Portugal en Spanje, waar een pas in haar opkomst zijnde bourgeoisie zich eerst van den druk van priester- en monnikenheerschappij moet vrijmaken, voor zij zich ontwikkelen kan.

En ook voor kapitalistisch ontwikkelde landen is de clericale heerschappij niet blijvend. De gewetenloosheid van den hebzuchtigen kleinen burger, waarmee de nieuwe regeeringspersonen hun posten gebruiken om zich persoonlijk te verrijken, om ambten na te jagen, familieleden voort te helpen, om te verkwisten en om om te koopen, zonder nochthans de klasse, waarop zij steunen, metterdaad tegen de onderdrukking van het grootkapitaal te kunnen beschermen, veroorzaakt in wijden kring ontevredenheid en verbittering. Wassen deze zoo krachtig, dat daarbij een groot deel van de bourgeoisie een oogenblik de klassetegenstelling met het proletariaat geringer acht, dan worden de clericalen door den last van hun zonden weggevaagd en het liberalisme schept andermaal lucht.

Geheel anders bestrijdt de sociaal-democratie het clericalisme. Zij ondermijnt het, doordat zij het zijn proletarische aanhang onttrekt. Niet door geschriften, die verlichting trachten te brengen op het gebied van de religie, welke op den christelijken arbeider natuurlijk in het geheel geen invloed hebben, maar door de practijk van den klassenstrijd, die ook hun klasse-bewustzijn wekt en hen de daden en de rol van de clericale partij begrijpen leert. Daardoor wordt de macht van het clerikalisme eerst werkelijk in haar grondslagen geschokt; daar de proletariërs een steeds grooter procent van de bevolking vormen, moet een clericale partij, die hen verliest, onherroepelijk haar macht inboeten. Het is daarom maar schijn, dat wij het clericalisme vernietigen kunnen, wanneer wij ons bij de verkiezingen met de liberale bourgeoisie er tegen verbinden. Dat kan zijn oogenblikkelijke politieke nederlaag, doch niet zijn duurzame verzwakking bewerken. Omgekeerd mag men beweren, dat wij juist door den scherpen principieelen strijd tegen de liberale bourgeoisie het clericalisme het zekerst ondermijnen. Want terwijl de clericalen hun aanhang in te prenten zoeken, dat de tegenstelling tusschen godsdienst en ongeloof de wereld beheerscht, om de proletariërs vast te houden, toont de sociaal-democratie door de practijk van haar strijd tegen de gansche kapitalistenklasse, dat alle arbeiders bij elkander behooren tegenover het kapitaal. Een anticlericale politiek van het proletariaat zou het clericalisme slechts versterken, een duidelijke klassepolitiek zal het blijvend verzwakken.

Het is dus juist, dat het met het clericalisme bergaf gaat. De daarvoor aangevoerde bewijzen in Portugal, Oostenrijk, België zijn slechts voor het kleinste deel blijken van zijn ondergang, voór het grootste deel voorbijgaande verschijnselen van het historische wisselspel van liberalisme en clericalisme. De werkelijke ondergang van het clericalisme bestaat in de langzame doch voortdurende losmaking van de christelijke arbeiders van de clericale partij en hun inlijving bij het groote, wassende en zich ten zege rustende leger van het socialisme. A. P.

Kleine berichten.

Allerwegen onrust. In Perzië staan de reaktionairen en revolutionairen weer scherper dan ooit tegenover elkaar. In Arabië breidt de opstand tegen de Turken zich uit. In Albanië is het de Turken nog niet gelukt de opstandigen ten onder te brengen. In Egypte steekt de anti-Britsche beweging weer het hoofd op, nu de moordenaar van Indiërs en Boeren, Kitchener, daar tot landvoogd is benoemd. In Abessinië nemen de twisten geen eind, en de mogendheden wachten op een gelegenheid tot ingrijpen. In Marokko staan Spanje en Frankrijk, Duitschland en Engeland, dreigend tot den oorlog. In Mexiko zijn de revolutionairen nog niet tot rust gekomen, al is Madero in plaats van Diaz diktator En intusschen worden de oorlogstoerustingen in alle landen enormer dan ooit. Van ontwapening geen sprake.

*

De uitsluiting in Noorwegen loopt thans over 35000 arbeiders in de ijzer-industrie, de mijnbouw enz. De patroons willen van geen onderhandelen weten. De strijd zal van langen duur zijn.

*

Het orgaan van de groote Duitsche timmerliedenbond verklaart zich tegen het voortwoekeren van de bureaukratie en de vertegenwoordiging door bureaukraten op de vakvereenigingskongressen.

*

De groote staking der landarbeiders in Ferrara (Italië) is door de arbeiders gewonnen. De grondbezitters verplichten zich slechts door middel van de vakvereeniging arbeiders aan te stellen. De Italiaansche landarbeiders voeren gelijk bekend de strijd op socialistischen en niet op reformistische wijze.

*

Paul Singers nalatenschap, tezamen nog geen f 30000, werd door Bebel en Heimann volgens Singers wil aan de Duitsche Sociaaldemokratie afgedragen.

*

In Spanje, Barcelona en Saragossa, kwam het naar aanleiding van de politieke en ekonomische gisting daar te lande weer tot strijd tusschen de burgerlijke republikeinen en de socialisten.

*

Het Engelsche vakvereenigingskongres in Dundee, waar ook de Duitsche Generalkommission der moderne vakvereenigingen aanwezig was, besloot met algemeene stemmen tot steun aan de stakende transportarbeiders.

Van het Partijbestuur.

Zaterdag 15 Juli vergaderde het Partijbestuur. Alle leden waren afwezig. Besloten werd de S. D. P. te doen vertegenwoordigen op het Anti-Alkohol-Kongres, dat dit jaar zal worden gehouden. Op verzoek der Bootwerkers besloot het P. B. hun in de steun te doen deelen, en dus in den vervolge de helft voor de Amsterdamsche zeelieden en de helft voor de Amsterdamsche Bootwerkers beschikbaar te stellen. Wijl de Rotterdamsche strijd is afgeloopen, zal daar niet meer worden gesteund. Aan het Onderwijs-Kongres in 1912 zal worden deelgenomen. Het Kongres-verslag zal zoo spoedig doenlijk worden gepubliceerd. Het maandblad bij *De Tribune* zal in October voor het eerst verschijnen. Ingevolge besluit van het Kongres zal Den Haag worden verzocht een Kiesrechtmeeting te organiseeren. Aan het Internationaal Bureau wordt opnieuw geschreven om toelating onzer Partij.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. Donderdagavond hield de afd. een verg. voor de zeelieden en bootwerkers in Vriendenkring. Vader en Wijnkoop spraken. Er was eenig debat.

Bussum. Het *Hoofd*artikel in *Het Volk* van Dinsdagavond De Onverzoenlijke Klassenstrijders is van a tot z gelogen.

Waar is, dat bedoelde advertentie in de Buss. Courant voorkwam, maar waar is ook dat *elk Bussummer* weet dat noch Jan v. d. Berg noch een ander pg. die advertentie heeft geplaatst. Gisteravond op hun vergadering gaf de S. D. A. P. bij monde van v. d. Kieft en Masereeuw toe dat dit een verkeerde voorstelling is van *Het Volk*.

Wij zeggen bewuste leugen.

De voorstelling is zoo idioot dat de heftigste socialisten-bestrijder (in Bussum) deze leugen niet zou durven opdisschen. Maar buiten Bussum, o Volk, zullen er nog wel zijn die deze vuige laster gelooven. En daar is het toch maar om te doen. Wij zijn overtuigd dat de Volkredactie beter weet, ingelicht als ze wordt door Masereeuw. Maar, drukt ze dood, is nog steeds het parool, en tegen socialisten is alles veroorloofd in de S. D. A. P.

En deze Jezuieten van de Keizersgracht moeten vooral niets hebben van de klassenmoraal. In de politiek samen met de liberalen kun je dat niet gebruiken. En tegen de S. D. P. gebruikt men Wolf-Lelie-moraal.

Terwijl Van de Kieft, Voorz. der S. D. A. P. te Bussum mededeelt, dat niemand te Bussum eraan denkt, dit stuk aan Van den Berg toe te schrijven, blijft *Het Volk* volhouden. Met evenveel recht zouden we de advertientie als van *Het Volk* zelf afkomstig kunnen vermoeden.

Groningen. Voor de herstemming heeft onze afdeeling in III nog een biljet verspreid, met een nabetrachting over de 1e stemming en een opwekking de candidaten der S. D. A. P. te stemmen. In die nabetrachting hebben we de arbeiders er nog eens opgewezen, hoe door het „socialistische" optreden van de S. D. A. P. en hun volgers, in de raad de aartsreactionnaire liberaal gekozen zou worden in plaats van de sociaaldemocraat Boxem. Ook wezen we op de openbaring in het Volksweekblad, waarom de 3e plaats open moest blijven, omdat nl. (echt revisionistisch uitgesnuffeld) een stuk of wat stemmen van „democratische elementen" moesten worden gevangen voor de beide S. D. A. P. candidaten. Zoo moeten de arbeiders de oogen opengaan voor het kleine gewurm van de S. D A. P. om enkel zetels, met opoffering van socialistisch inzicht en werkelijke macht, die niet zit in zetels, veel meer of liever enkel in de socialistische overtuiging en strijdlust van de massa. We wonnen nog een lid. De uitslag van de herstemming is: naast de beide S. D. A. P. candidaten de aartsconservatieve liberaal herkozen.

Den Haag. — Voor een 150-tal toehoorders spraken verleden Woensdagavond de Visser en Wijnkoop over de Zeeliedenstaking. De Visser vestigde de aandacht er op, dat de Haagsche Bestuurdersbond geweigerd had, over dit gewichtige onderwerp een vergadering te beleggen, terwijl de S. D. A. P. 't te druk heeft met de verkiezingen. Wijnkoop kritiseerde o. a. de Rotterdamsche „overwinning." Debat van een verdediger van het N. A. S. en van v. Langen, voorzitter van den Bestuurdersbond. Van Langen wist geen woord in het midden te brengen ter verdedigiug van de steunbeweging van het N. V. V.

Er werd gecollecteerd voor de zeelieden.

Woensdagavond sprak Wijnkoop voor De Zaaier.

Maastricht. Dinsdag 4 Juli debatteerden 2 ouzer leden, Bodenstaff en Paulissen, op een openbare vergadering belegd door de Afd. Maastricht van de Arb. Partij, voor de Gemeenteraadsverkiezing. Als sprekers traden op de drie candidaten: nl. de Jonge, Bekkers en Paris. Benevens Kenther. De eerste twee sprekers waren nog al zakelijk, de derde hield een speech waar geen touw aan vast te knoopen was. Hij sprong van de hak op de tak.

In het debat waren ze zeer dun, ze ontweken onze argumenten. En na dupliek antwoorden ze ons heelemaal niet meer. Men begon het ons ten slotte lastig te maken door telkens te interrumpeeren.

In het debat heette de Jonge het gelogen dat hij op onze eerste Openbare Vergadering gezegd had, dat wij hier niet hoorden maar in het Volkshuis. Ik heb hem o.m. gezegd dat Wijnkoop daarop nog antwoordde: ik wil met alle plezier in het Volkshuis spreken, geef mij de gelegenheid maar. Die gelegenheid werd evenwel tot dusver nog niet gegeven. Intusschen werd Bodenstaf lid der lokaalkommissie.

Rotterdam. Onze protest- en steunvergadering voor de stakende transportarbeiders te Amsterdam op Zondagmorgen jl. is uitstekend geslaagd. Ze was belegd in samenwerking met het P. A. S. en 3 anarchistische groepen.

In de groote zaal van het verkooplokaal waren 800 arbeiders bijeen om te protesteeren tegen de schanddade der militaire autoriteiten op Kattenburg.

S. v. d. Berg wees met zeer duidelijke voorbeelden uit deze staking op den zeer scherpen klassenstrijd, gevoerd van de zijde van het machtige reederskapitaal, en hoe de arbeiders hiertegenover genoodzaakt zijn hetzelfde voorbeeld door rustige en stevige organisatie te volgen.

V. Ravesteyn toonde uit de feiten aan dat in tijden van beroering leger, post, telegraaf, telefoon uitsluitend in dienst staan der kapitalisten klasse, georganiseerd in den Staat en dat de regeeringen slechts de dienstknechten zijn van die klasse

De moreele sympathie van S. D. A. P. en N. V. V. werd verklaard geen cent waard te zijn omdat de stakers daarmede niets in den mond krijgen. (Donderend applaus).

Batig Saldo en collecte bedroeg ongeveer f 35.— welk bedrag voor de stakers te Amsterdam is bestemd, werden 500 Protestnummers van *De Tribune* de vorige week verkocht.

Weesp. Onze partij had in de verkiezing te Weesp een mooien uitslag te boeken, onze candidaat komt met 331 stemmen in herstemming. Nog nooit gelukte het in Weesp bij eerste stemming zoo veel stemmen te behalen.

En het merkwaardigste is, dat hoe wel er 8 candidaten waren er niet minder als 127 onze raad hadden opgevolgd en *alleen* hun stem op Vader uitbrachten. Ook de herstemming staat heel goed, 6 candidaten komen in herstemming, een met 339, Vader met 331, een met 266, dan 264, dan 200 en een met 196.

(Uit een artikel in dit blad blijkt, dat Vader intusschen de overwinning behaalde.)

Verantwoording.

Voor de zeeliedenstaking.

Totaal op 13 Juli f 251.08.

Rectificatie van 't vorig verslag van een bedrag á f 4.75 moest zijn M. K. te A.

Collecte Openbare verg. S. D. P. Den Haag f 5.40; S. D. P. afd. Haag f 13.10; M. S. en R. V. S. te W. f 1.—; J. W. v. R. te R. f 7.50; Afd. A'dam S. D. P. f 20.— waaronder lijst sigarenfabr. Cardozo M. v. S. f 3.85; I. K te A. f 3.20; B. V. te K. f 5.—; J. S. te A. f 1.—; Afd. Weesp S. D. P. f 5.50; B. te A. f 10.—; Ph. B. te A. f 3.65; Duitsche Kuipers Gez. te A'dam: uit de kas f 5.— id. op lijst J. A. f 3.—; M. B. B. te A. f 25.—; R. P. te A. f 4.50; E. A. te A. f 5.50; Lijst 1, 2, 4, 6, 11 afd. R'dam S. D. P. f 11.01; afd. Zwolle S. D. P. f 7.—; J. H. v. d. W. te H. f 2.755; afd. Groningen S. D. P. f 3.75; K. J. J. te A. f 0.50; H. P. te A. f 1.93; afd. Haarlem S. D. P. f 3.75; W. f 0.05.

Totaal op 20 Juli f 400.—.

Korrespondentie. Een ingezonden stuk over de Rotterdamsche staking, Buitenlandsch Overzicht en andere stukken moeten blijven liggen.

Advertentiën

ONDERTROUWD:

BERTHA VLEESKRUIJER.

EN

MAURITS KONIJN

Huwelijksvoltrekking 6 Augustus.

Mauritsstraat 14, Amsterdam.

GETROUWD:

J. C. CETON

EN

EMMA J. HESS

die hun dank betuigen voor de vele gelukwenschen bij hun huwelijk ontvangen.

Partijgenooten!

Complete jaargangen van de Tribune te koop gevraagd, en de nummers der 1ste Jaargang 1 tot en met 11, 15, 18 tot en met 23, 27, 29, 30, 40, 41 en 43; van de 2de Jaargang 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 36, 39 en 40 tot en met 52; van de 3de Jaargang 1 tot en met 5, 10 tot en met 14, 41 en 48 en van de 4de Jaargang 9, 10 tot en met 14, 17 tot en met 22, 24 en 25, te koop of in afzonderlijke ruil gevraagd voor de nummers der 2de Jaargang No. 2, 3de Jaargang 15 tot en met 18, 23, 24, 27 tot en met 35, 38, 41, 42, 43, 46, 47 en 52 en van de 4de Jaargang 1, 7, 26, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 39 en 40.

Brieven met prijsopgaaf, motto »Ruilnummers«, Conradkade 60, den Haag.

Amsterdammers opgelet!

MAANDAG 24 JULI, half negen 's avonds is er HUISHOUDELIJKE VERGADERING der S. D. P. in de Geelvinck. Er worden géén konvokaties rondgezonden.

AGENDA: Aktie inzake Transportstaking. — Voorstel bestuur tot deelneming aan de aanvullende raadsverkiezingen. Eventueele kandidaatstelling. — Voorstel P.B. inzake propagandist. — Benoeming Kommissie van Geschillen. — Benoeming Kommissie van Kontrole.

In deze belangrijke dagen dient elk partijgenoot de vergadering te bezoeken.